VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių inspekcijoms

Nr.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ VALSTYBINIUS GAMTOS IŠTEKLIUS ĮSTATYMO NR. I-1163 PAKEIIMO ĮSTATYMO

Informuojame, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2026 m. lapkričio 5 d. priėmė:

Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 pakeitimo įstatymą Nr. XV-1246 (toliau – Pakeitimo įstatymas).

Esminiai pakeitimai, kurie įsigalioja nuo 2027 m. sausio 1 d.:

- **Ginčų nagrinėjimo tvarka.** Ginčai dėl mokesčio už valstybinius gamtos išteklius ir su juo susijusių delspinigių bei ekonominių piniginių sankcijų apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo privaloma ikiteismine tvarka bus nagrinėjami Mokestinių ginčų komisijoje prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, mutatis mutandis taikant Mokesčių administravimo įstatyme nustatytą tvarką.
- **Mokesčio paskirstymas.** Keičiamas mokesčio už valstybinius gamtos išteklius paskirstymas į biudžetus: 75 proc. mokesčio bus įskaitoma į valstybės biudžetą, o 25 proc. – į savivaldybės, kurios teritorijoje naudojami valstybiniai gamtos ištekliai, biudžetą ir skiriama Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiajai programai finansuoti. Ši nuostata netaikoma mokesčiui už medžiojamųjų gyvūnų išteklius.

Esminiai pakeitimai, įsigaliojantys 2028 m. sausio 1 d. ir taikomi apskaičiuojant bei deklaruojant 2028 m. ir vėlesnių mokestinių laikotarpių mokestį už valstybinius gamtos išteklius:

- **Įstatymo išdėstymas nauja redakcija.** Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymas išdėstomas nauja redakcija.
- **Mokesčio objektas.** Nustatoma, kad mokesčio objektas yra visos įstatymo 1 priede nurodytos naudingosios iškasenos, nebetaikant anksčiau numatytų išimčių dėl angliavandenilių ir gydymo įstaigose naudojamų durpių.
- **Naudingųjų iškasenų tarifai.** Į naudingųjų iškasenų sąrašą įtraukiami priesmėlis ir priemolis, kuriems nustatytas 0,30 Eur/m^3 tarifas.
- **Mokesčio mokėtojai.** Tikslinama mokesčio mokėtojų sąvoka – vietoj valstybinius gamtos išteklius išgaunančių asmenų nurodomi juos naudojantys asmenys. Taip pat tikslinamos nuostatos dėl leidimų naudoti valstybinius gamtos išteklius išdavimo ir paviršinio vandens naudojimo.
- **Mokesčio tarifų indeksavimas.** Tikslinama mokesčio už valstybinius gamtos išteklius tarifų indeksavimo tvarka. Nustatoma, kad jeigu apskaičiuoto vartotojų kainų indekso reikšmė yra mažesnė už 100, tarifams indeksuoti taikomas 1 indeksavimo koeficientas, t. y. tarifai dėl kainų indekso sumažėjimo nemažinami.

- **Mokesčio mokėtojų konsultavimas ir informavimas.** Nustatoma, kad apibendrintus Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo paaiškinimus, konsultacijas ir informaciją mokesčio apskaičiavimo bei deklaravimo klausimais mokesčių mokėtojams teiks aplinkos ministro įgaliota institucija savo vadovo nustatyta tvarka.
- **Deklaracijų teikimas.** Nustatoma, kad mokesčio už valstybinius gamtos išteklius deklaracijos teikiamos Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, atsisakant reikalavimo jas teikti konkrečiai teritorinei valstybinei mokesčių inspekcijai.
- **Mokesčio paskirstymas į biudžetus.** Keičiamas mokesčio už valstybinius gamtos išteklius (išskyrus mokestį už medžiojamųjų gyvūnų išteklius) paskirstymas: 70 proc. mokesčio bus įskaitoma į valstybės biudžetą, o 30 proc. – į savivaldybės, kurios teritorijoje naudojami valstybiniai gamtos ištekliai, biudžetą ir naudojama Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiajai programai finansuoti.

Teisės departamento direktorė Rasa Virvilienė